

Sahita, roža z iztoka, čemu tako? Zakaj to? Čemu pa si mi poslala nagerlene, mavričen most?

7.

Da moram že danes iz kule? In da te pahnem v bedo in nesrečo, da te vržejo na cesto, če ne pojdem? Da ne poznajo šale ti ljudje, kadar kdo razžali njihova čustva in šege?

Persa, blede se ti.

Naš polkovnik... Res se ti meša, Persa! Tudi če me zatožijo! Smejal se bo in me potrepal po rami in si mislil svoje. Poznam plešastega izživelega starino. Radoveden bo in bo povpraševal. Kaj me je vleklo do Sahite, mu ne povem. Da me polože na natezalnico, ne povem.

Da sem nakopal gorje Sahiti, ker je izdana skrivnost o nagerlenih? —

Oj dan, črni dan. Pobegnil bi človek kam v gozdne globeli in butal z glavo ob drevje in kričal v tišino svojo jezo, svojo žalost, svojo bol.

Na straži smo, nikamor ne morem. Pusta, pusta soba ko ječa. Janko je zaprt v samotni celici, pa mu je boljše ko meni. Ječi lahko in toži golim stenam, jaz ne morem.

Tam pri vodnjaku za vojašnico so se včeraj sešle zahaljene postave. Pajčolanov niso imele na obrazih. Med miren razgovor ko kragulj med piščance: Vojak. In najlepši: »Prelepa... Roža... Naj ti pogledam v oči...« Strah, vrišč, pajčolani na obrazih. Pritožba. Ko je vprašal poveljnik, kdo je bil včeraj pri vodnjaku, se je Janko zganil in prebledel. Pa so ga zaprli.

Tone se premetava po trdih deskah, ko da ga grize.

Nimam obstanka v pusti stražnici. Zgrabim ključe in hitim v zapore. V Jankovi celici: »Si našel rožo? Majsko rožo ko našo šmarnico?«

Žal mi je, da sem ga vprašal.

»Misli človek misli vsakojake... Ko ima toliko, toliko časa za razmišljanje... Pa je ni, ni je rože nad našo belo šmarnico...«

»Modrijan Janko...«

Tone stoji na vratih celice. Pismo ima v rokah. »Če bi smel...« Še bolj je potrj ko Janko.

Dovolim.

Janko hlastno pogleda pisavo.

»Mu je pisala mati?«

Rich. Seewald, Ilustracija k Vergilovim »Bucolica«

Tone odkima.

»Moja sestra... Rada ga ima... Janko sam ne ve, kako ga ima rada... Prosila me je, naj popazim, da ga ne zadene kaka nesreča.«

8.

Fantje, pojte, pojte mi za slovo:

Tam so črni dimi,
tam se nič ne vidi...

Polkovnik se ni smejal in me ni potrepal po rami. Kipelo je po njem, da sem stal ves ponižen. Kako razburjenje med ljudmi! Nobeno čudo, da prav moji fantje... Lep zgled! Vojaka brez čina zapre... Mene pa...?

Kak fant je Tone! Sam se je oglasil in prosil, naj spuste Janka, ki ni kriv. Da pridejo pogledat vojake tiste zahaljene postave, bi ne mogle priseči, da je bil Janko. Janko ni planil med nje. Toneta je premagala radovednost. Z bližine si je hotel ogledati tako skrivnostno, zahaljeno postavo. Zaprli so še Toneta, Janka niso spustili.

»Dekle se vam ne smili? Strogi so ljudje, ne poznajo šale...«

Joj, Sahita, trpiš? Ker si hotela do mojih misli? Edina, ki bi razumela... Edina, ki bi ji mogel povedati in razložiti...